

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretprijava Godišnja — Din 72—
Polugodišnja — Din 36—
Trimestarska — Din 18—

God. II. Pretprijava za isprestanje
Godišnje Din 120—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/I.

24. januara 1936. Sarajevo 1. zulkade 1356

Izlazi svakog petka

Rukopisi se primaju do
utorka u podne

Br. 17.

Kako ćemo uspjeti pobijediti

Pravi musliman u svakom ovom radu obratit će se svom Velikom Gospodaru. Allah! slijedići njegove zapovijedi, odredbe i pravke. To je jedini put koji vodi pravom uspjehu i koji osigurava da čovjek zadovolji sve svoje potrebe. Idući tim putem čovjek se uzdiže do pune svoje moralne i čovjekanske visine, postaje savršeni čovjek, a to mora biti svaki cilj. Musliman mora uvijek pred očima i u mislima svojih imati veliko i nedostižno djelo svoga Gospodara, koje će ga ispuniti strukovnošću, poštovanjem i ljubavlju prema svom Stvoritelju i Gospodaru, koji je obilje svoje milosti prorusio na čovjeka. I stječajući se Njega i Njegove moći ispravne će shvatiti svoj zadatak, jer će onda uvijek slijediti Njegove zapovijedi, koje se on postavio i odredio za vječnu sreću čovjekovu. U skrušenoj molitvi Bogu i vršenju zapovijedi Njegovih, musliman će i u svom svakodnevnom životu vladati u skladu sa svim savršena životni oblik i u skladu sa mir i spokojstvo među ljudima, približiti se Bogu u dobra djela, će mu donijeti sigurnu i pravu sreću. Svaki musliman koji se odrekne duboko proći ovim Božjim riječima:

„Zaista je vaš Gospodar Allah, koji je stvorio nebesa i zemlju za šest vremenih razdoblja i koji sa Arslanom (prorokom) svakom stvaru apravlja. On pokriva svjetlo danje koje se vječno izmjenjuje sa tamnim pokrivačem noći. Sunce, mjesec i zvijezde sve se pokorava vlasti i moći Njegovoj. Dobro znaj, On stvara i On zapovijeda. Kako je uzvišen Allah, Gospodar svjetova. — Molite vašeg Gospodara i klanjajte Mu po ponizno i u osami. Znamu On ne voli one koji prekoravaju granice onog što je dopušteno. — Ne činite zamljnu po zemlji, pošto na njoj zavlađa red i uređenost. Molite Mu, se iz straha, poštovanja i želje (prema milosti Njegovoj). Božja Milost je blizu onih, koji dobro djela čine.“

Iz ovih Božjinskih riječi spoznajemo, da u prvom redu svoje misli moramo obratiti Bogu, koji nam kaže da je stvorio nebesa i zemlju, da je dao dan i noć koji je svoje vječno izmjenjuje. I tih velikih znakova Njegovih treba da primamo pouku, da spoznajemo Njegovu velika djela dublje zađemo u suštinu života, da je ispitajmo. To će nas dovesti do onog čijeg, za kojim mora svaki musliman težiti, a to je spoznavajući velika djela Božja, spoznaćemo i veličinu Njegovog Bica. Tim saznanjem u nama se budi očajevale želje ljubavi prema svome velikom Stvoritelju, kojim nam darovao neizmjerne blagodati, da ih iskorištavamo za opće svoje dobro. Ta ljubav prema Bogu pokreće sve snage čovjekove, postavlja ih na pravo mjesto, da onda tako budu moguće savršeno i dostojno i koristiti. Ljubav prema Bogu mora biti vrhovni cilj muslimanov, koji će ga voditi do uspjeha, jer samo ta ljubav prema Bogu u stanju je razviti našu ljudsku sposobnost i snage čovjekove. Tako se dolazi do vrhovnog cilja, kojim onaj koji stvara i koji zapovijeda. Tim spoznajom dolazimo do poznavanja savršenstva Božijeg Bica.

Ko ljublj Boga, ko osjeća strahopo-

štovanje prema Njemu taj će se skrušeno u molitvi predati Bogu, s ljubavlju će molitve obavljati i to će mu biti najveća i najslabija dužnost. Spoznavajući veličinu i ljepotu Božijih zakona i odredaka, musliman spoznaće i u svrhu svoga života, koju mu je Bog namijenio, čovjek kao savršeno biće koje na zemlji osjeća i u toj svojoj nedoljivosti ljubavi prema Bogu, koliko mu je Bog učinio dobrote objavljujući mu svoju vjeru i Allah, koja mu služi kao vječno savremeni putokaz u svim životnim prilikama. Musliman da bi mogao skrušeno stati pred lice svog Velikog Gospodara treba da izvrši mnoge i mnoge zapovijedi i i odredbe koje ga do najveće mjeri uređuju, i daju mu najveće zadovoljstvo kad u skrušenoj molitvi stane pred Velikostav Svevlasnog Gospodara, Allah. Zato musliman ne smije nikada propustiti tu najveću dužnost da se usprotivi iskreno i predano moliti Allahu jer izvršenjem te dužnosti on zadovoljava ne samo sebe nego svoje bližnje, nego zadovoljava i potreba svoga tijela, koje mu kao plod čuva dušu u zemaljskom životu. I onaj koji stupa vrli tu dužnost, klanjajući se svom Stvoritelju, on tako isključuje odnose duše i tijela i osjeća zadovoljstvo sa svojim životom i sreću u svome životu. Ta uzvišena manifestacija vjere prema Bogu i ljubav prema sebi od čovjeka izgrađuje vječno sretno biće, koje će shvaćajući zadatak svoj života biti zahvalno svome Stvoritelju i u toj zahvalnosti osjetiti najveće zadovoljstvo.

Molimo, namaz ne okrepljuje samo dušu nego okrepljuje i tijelo i tako uzvišava snagu i dušu i tijela. Taj čin poslušavanja čovjeka za izdržljivu i usrajnu borbu u životu, a ta borba je laka i mila, jer nalazi uporišta u ljubavi prema Bogu, a ta je ljubav najljepši pokret i ona nečda čovjeku klanati i malakasti. Ko se ogledu u ovu dužnost on čini veliki grijeh ne prema Bogu koliko prema sebi, jer ta je dužnost potreba njegovog života, sa kojom unapređuje svoje životne snage.

Okako shvaćanje ove dužnosti znači neshvaćanje svoga životnog cilja i zadataka, a to čovjek ne smije dopuštati radi toga što zanemaruje svoju dužnost sam sebe skida sa onog vječnog položaja koji mu Bog u životu odredi. Takav čovjek ne može za sebe kazati da je on umno pokorno klanjajući kad ne biva zna smisla ovih velike dužnosti i kad su o njiju odužuje. Razbrižiti čovjek će i svakom slučaju nastojati da ispunji taj svoj zadatak, jer je time dokazati da je savršeno umno biće i da je prošet ljubavi prema Bogu i prema sebi.

Ljubav prema Bogu, izvršavanje dužnosti prema Njemu i obraćanje Njemu u skrušenoj molitvama je put koji vodi do pobjede i uspjeha. Ali i put kroz tugu, kroz žalost i očaj, ne smije se napuštati. Zato trebam slijediti ove kuranske zapovijedi koje kažu, da ne umosimo nemir i smutnju na zemlji, činiti grjehe i odući se od pravdnosti, nego da odričemo red i da nam je Bog namijenio. Tako nam kažu kao najveći zadatak i najveće dobro volje. Bog nam naređuje da Mu se klanjamo iz strahopoštovanja i da stalno nasto-

Muslimani u Poljskoj

Do nazad par dana u našem gradu je boravio muslimski poljskih muslimana — dr. Jakub Sinkijevič. Došao je u Sarajevo da u internat Gazi Husrevovića posjeti nekoliko dvojicu pitalaca iz svoje zemlje i da u sarajevskoj državnoj štampariji, koja raspolaže sa arapskim slovima, štampa neke adždžbice za islamsku vjeronauku nastavu u državnim školama Poljske. Dr. Jakub Sinkijevič je jedan markantna ličnost i jedan od najsavremenijih alima u islamskom svijetu. Gimnaziju i tehnički fakultet svratio je u Petrogradu. Za vrijeme svjetskog rata bio je oficir u ruskoj vojsci. Iza rata nastavio je svoje studije u Berlinu i polsko doktorat iz islamskih nauka. Govori turski, ruski, poljski, njemački i francuski.

Jedan član naše redakcije posjetio ga je u hotel Centar. G. Sinkijevič bio je vrlo ljubazan prema našem saradniku i dao mu slijedeće informacije o stanju muslimana u Poljskoj. Muslimani u Poljskoj su jedna neznatna grupa, koja se sastoji od oko 120.000 duša. Nastanjeni su u pograničnim krajevima Poljske i Litvanije. Posjedom pripadaju tursko-tatarskoj rasi. Svoju neposrednu nadležnost kroz vode od nekog odreda Dimingzija zlatne orde, koji je poelao da pomaže Poljscima i ciniu u Poljskoj. Poglavito se zanimaju zemljoradnjom, preradivanjem kože i javnim intelektualnim zvanjima. Spekulativnim trgovcima poslovanje sa muslimanima nije bilo dobro, jer su imali po sebi. U moralnom pogledu su ostali čisti i poštini. Nema ju bogataša, ali ni fakirne i prosjake. Islamska vjerska zajednica u Poljskoj sastoji se iz 19 džemata sa 17 džamija i 4 mešitima. Na čelu svakog džemata nalazi se jedan imam i muftija. Imami se pored svoje dužnosti u džamijama bave i vjereničkim, vode matične knjige i vrše dužnost vjerodostojstva u državnim osnovnim školama, koje traju četiri godine. Pošto džemati nemaju svojih bogatih vakaufa, imama plaća država i ako ne ubire posebnog vjerskog prireza. Vrhovni vjerski starješine svih muslimana u Poljskoj je muftija, koja sjedište u gradu Vilni u kojem ima svešten u gradu Vilni u kojem ima svešten za stolina muslimana, većinom činovnika. Muftija svoju dužnost obavlja u sporazumu sa jednim kolegijem koji se sastoji iz dvojice imama i dvojice građana koji zasjedaju po potrebi. Muftija je poreden ministarstvu prosvjete kao i starješine drugih vjere. Srazmjerno svome broju muslimani Poljske imaju svoje vjerske integritetne zapadne mahom u državnoj službi. Neki su od ovih postigli dosta visoke položaje. Pored velikih sudija u raznim mjestima i državnih nadvođenika u Varsavi i jedan član univerziteta za također musliman. Imaju i nekoliko ličnika, me-

limo da Njegova milost bude na nama bila. On nam kaže, da je njegova milost blizu svima onima koji dobro djela čine. Zato nastojimo uvijek dobro djela činiti kako bismo Njegovu milost stekli i kako bi se milost vazda uz nas bila. Vršiti odredbe Božje i čuvajući se opaziti na čemu milost Božiju zadržati, a time ćemo u životu doći do uspjeha i do pobjede.

du kojima i dvije muslimanke. U sarajevu gradu Vilne 4 advokata su muslimanske vjere. U oficirskom kadru ima muslimana koji su došli do pukovničkog čina.

Poljski kao kulturni i prosvjetljen narod i u privatnom opšedenju i u službenoj politici vrlo su toleranti prema muslimanima i obazrivi prema njihovim vjerskim opšedajima.

Javna štampa poljskih muslimana sastoji se iz dva časopisa, od kojih jedan izlazi svakog mjeseca, a jedan tromjesečno, te jednog kalendara, koji izlazi svake godine, sve u poljskom jeziku, kojim se i u privatnom životu služe muslimani.

Nakon ovog izlaganja Dr. Sinkijeviča, naš saradnik okrenuo je razgovor na drugu stranu, te je upitao, zašto on svoje udžbenike koje štampa u Sarajevu, nebi štampao u Moskvi, ko mu je mnogo bliži i u kojoj se pored bogatih islamskih džamija ne nalazi i jedna muslimanska štamparija u kojoj je i naš saradnik u svoje vrijeme štampao ovaj list na turskom jeziku „Jeni Dunja“.

Prema odgovoru na licu g. muftije pojavila se jedna tužna grimasa ironije. Odgovorio je sa jednim sarkastičnim tonom: — Vi gospodine kao da ne znate šta se je sve dogodilo u Rusiji i u Poljskoj. Zbog toga štamparije je u kojima vi govorite ne postoje više nigdje. Ne samo u Moskvi, nego ni u Kazanu, Ufi, Orenburgu, Tasikand i drugim muslimanskim centrima. Sovjetske Rusije. Bezbožna rulja muslimanskih balavaca zanesla na antireligioznom propagandom i razjarena reakcionarnim djelovanjem svoje neosavremene i konzervativne uleme, koja ih je držala u mnogim zatvorima i u koje vjere, sve je to razlora pa je čak i demoralizirala i mnoge džamije i protjerala ih. Još godinu 1922. muslimani Rusije na svome kongresu u Bakiju donijeli su zaključak da isključie arabici i zavedu latinicu u svome planu. Mi u Rusiji nismo mogli dobiti ni dovoljan broj Kur-ana, pa smo ih morali dobiti iz Japana, gdje su ih štampali emigranti ruskih muslimana, pošto mi u Poljskoj arabici koju rabe Turci i Egipćani ne možemo glatko da čitamo.

Nakon toga naš saradnik upitao je Dr. Sinkijeviča šta misli imati o budućnosti muslimana na cijelom svijetu, na što je ovaj odgovorio: — U tom pogledu ja sam optimista. Iza svjetskog rata muslimani su počeli da gledaju drugim očima na svijet i život i mnogi su se opameli. Boļjevičevska revolucija u Rusiji i komunistička u Turaljoj pored svih groznih svojih, ali i čimena, koja bi mogla da služu kao mjesto za bol. Mnogi muslimanski emigranti iz Rusije i Turke obnovili su svoje kolonije po mnogim krajevima svijeta i pocieli da ih šalju u pravom svijetlu Njegovu.

S time je bio savršen razgovor našeg saradnika sa ovim uvaženom čovjekom, koji je već otupovao u svoju domovinu.

„ISLAMSKI GLAS“ je jedini muslimanski sedmični list u našoj državi, koji treba da svim muslimanima čititi i pomagati.

Važni događaji na bliskom Istoku

Ugovor između četiri islamske države

Između Turske, Perzije, Iraka i Afganistana sklopljen pakt o prijateljstvu i nenapadajnosti ima važno značenje i mogao bi vremenom izmijeniti duboko odnos alia na Bliskom Istoku i njegovog područja. Naime, ovaj se zalagala na potpis ovog pakta Turci. Njegov je izdjecatelj uspio na nakon dugih napora izmisliti protivitku koja su postojale između Perzije i Afganistana, te Perzije i Iraka. Irak je međutim povukao svoju zaju protiv pakta, koju je bio potpisio Ligi naroda. Turska je diplomacija prema alia, da je petroleom bogato područje Mosul trebao pripasti Turskoj. No Velika Britanija dugogodišnji mandat na Iraku, nije o tome htjela ni čuti i Turska je morala konačno popustiti. Iako je Turska prema povoljan ugovor sa Veliku Britaniju. Vrijeme će pokazati, hoće li potpis pakta o nenapadajnosti u četvero očišati britansko-iranske odnose.

Težnja je potpunika pakta svakako da se što više odalobe vanjskog utjecaja, direktnog ili indirektnog. Jednako je kod Turske na radi o ovim pitanjima, jer je Kemal Atatürk već uspio odobriti svoju zemlju stranom političkom utjecaju. Turska će međutim ovim paktom pojačati svoj položaj i vjerovatno je, da će opet porasti njen ugled u islamskom svijetu, koji je nakon rata i usljed reforme Kemal

Atatürka uveliko opao. Po nekim vijestima ovom paktu u četvero pristupit će i kraljevina Vahabita čiji se izaslanik sada nalazi u Bagdadu, vjerovatno nije još potvrđeno. No ako se oštiti, ostvarić će se blok islamskih država na Bliskom Istoku, koji bi na sumnjivo igrao veoma važnu ulogu, te bi utjecao na opći razvitak događaja u tom dijelu svijeta.

Pakt u četvero je novi dokaz slabljenja utjecaja zapadne Evrope na islamske države te daljnje emancipiranja islamskih svijeta od političkog akrovišstva evropskih vođa. Velika Britanija i Francuska kao mandatne sile na Bliskom Istoku osjetit će prve blaženosti novih islamskih država. Premda je Turska republika sasvim laička država nema sumnje, da će u sporovima između islamskih vjerskih i drugih vjerojavnosti sa Kraljevom Istoku biti na strani prvih. Zbog ovako držanje morat će zauzeti i zbog evropskih arapskih saveznika. Zato će pakt u četvero, osloboditi ako mu naknadno pristupi i kraljevina Vahabita, Nefti, biti protiv ostanaka židovskih država u Palestini, kao što će i utjecati na prilike u Siriji, u kojoj arapski nacionalisti vode ogorčenu i odlučnu borbu protiv mandatne sile Francuske. O pravdano je i mišljenje, da je Egipt u četvero utjecati i na prilike u Pakistanu, jer se u ovom području nalazi i na događaje u avim islamskim zemljama sjeverne Afrike. Svakako se islamski svijet tražio iz svoga stoljetnog mrtvila i njegov se broj i njegove težnje sve više osjećaju na pozornici svjetske politike.

Društvene prilike muslimana na Dalekom Istoku

Sedmični list »Medenjetli«, organ bogatish muslimana, koji izlazi u Sofiji na turskom jeziku, donosi u 75 broju, u svojoj godišnjici iz Japana sljedeće podatke o muslimanima Dalekog Istoka:

«Na Dalekom Istoku i to u Kini, Mandžuriji, Koreji i Japanu ima 60 miliona muslimana; od ovih četrdeset miliona živi u Kini, tri miliona u Japanu, dva u Koreji, a jedan u Mandžuriji. Najstvarniji broj, te nekoliko stotina domaćih i emigriranih muslimana u Koreji i Japanu.

Vrhovno vodstvo japanskih muslimana nalazi se u Tokiu. Oni imaju vrlo usornu organizaciju i mnogo kulturno, društvenih i obrazovnih ustanova, umorno rade na širenju i podizanju Islama u Japanu. Njihovi mektebi, škole i vjersko-nacionalne ustanove, uzivaju veliki ugled kod naroda i pripremaju teren za što bolju potporu i naklonost. Tako u Japanu, Mandžuriji i u svakom muslimanu u Mandžuriji i u svakom muslimanu vrlo dobar i savršen. Danas u mandžurskoj vojsci ima mnogo komandanata, generala i visokih oficira muslimana, a postoje i specijalni muslimanski vjetro odredi. U Japanu i Mandžuriji treba istaknuti, da je jako kinetska tako i mandžurska država potpuno zadovoljna sa svojim muslimanskim vojnicima i komandantima. To je pak poseban prirodni, jer svi muslimanski komandanti i časnici, zaslužili su prenosivost i poštenost Islama daleko od svih materijalnih dobitaka moraju braniti svoju domovinu, podržavaju moral svojih vojnika i prema tomu služe otadžbini. Ukratko, Islama na Dalekom Istoku čeka vrlo sjajna budućnost.»

Etiki kongres epipatske omladine

Nedavno je u Egiptu održan etiki kongres epipatske omladine. Etiki pokret epipatske omladine ulivao je duboko korijena među turskim omladinom, koja se u tom pravcu buri i svojim razgledanim organizacijama. Upravo je na podizanju islamskog etičko-moralnog duha i potizava lijepe i zamjerne uspehe. Na ovom etičkom kongresu epipatske omladine održao je značajan govor predjednik kongresa i poznati muslimanski borac Mehmed Ali-Alube-paša, koji je u svom govoru istakao, da je islamska omladina upoznata sa ciljevima ovog pokreta. Mehmed-Alube-paša je u svom govoru rekao:

Gospodo i sinovi moji!

Najumjesnije je da ovom prilikom pozdrvim one, koji su dali inicijativu za ovaj kongres kao i slušaocima i one, koji su se odazvali ovome pozivu, jer je to poziv za čudoredu koja je nužno anaga koja daje duši puno dostojanstvo i ne da joj da padne u iskušenje.

Čudoredu je jedini temelj na kome je moguće izgraditi jako pojedince, tako i narode. Dugoro temelja nema. koji se narod čudorednim osebinama ulivaju, ali ne samo silom i govorom, već i činom i napredak. Samo ako narod na čudoredu potpisne svoju državu, njegova će se riječ usvojiti a njegova se zastava nikad ne će saviti.

Samo čudoredu čini dušu nakon lepote, a srce radoću puni i samo ono nad život navlači obilje blagostanja. Sve plemenita zajednica, zajednice kongresne omladine, one je danas jak front u borbi za podizanje temelja morala, ona popravlja ono što prijeti da sruši njegovu zgradu; ona ona naj pobjednički odgovor i osvajačima. Svi avangardi, koji su se u ovom slučaju morali na prate pobrojati po svojim imenima — premda po svojim snagama i svojom mišlju — su neizbrojivi — tako se desalo otkad svi etiki postoji.

Svaka korisna etika u početku malobrojno pristupa, a tek poslije su se u njoj pojavili i drugi pomoci. Božju i njegovu blizovitost koja ih bdi i otvara vrata svakog uspeha. Ja predviđam ovome kongresu pobjedu koju se nije nadalo i da će imati uspjeh koji se nije očekivao.

Jer je ovo poziv korisnoj etici koji je se diano poziva, na njoj radi i koja je u rukama omladine, koja je u narodu kao kičma u tijelu bez koje se tijelo ne može držati. Omladina je u narodu kao šila provodnica u tijelu koja svaki dio tijela kval novim životom i daje mu potporu za opstanak i rastanje. Omladina je snaga ove zemlje, njena snaga i omlanac u tekšim časovima. Omladina je istinu rečeno gospodin Mustafa Sadik Rafija: »Omladina je u narodu ključ, koji sa zemlje katanice skida«.

Ova je omladina puna i snaga čemu je u rukama i snaga i snaga hurnina sjenka koja se iz tako male, nema razvije u veliku i bujnu lalela. Nema sumnje da je jačanje čudoredu prvi posao kojem se dužan predati svaka Egiptičanka. Moje je mišljenje da je više trebalo zajednica prevotiti u veliku zajednicu, čiju će misao privlačiti cjelokupna omladina. To predviđam, jer je moje čvrsto uvjerenje da je svaki dobar posao u istinu nosi u svim krležu elemente svoga opstanka i napredovanja. Čemu, amo da se više pretrebe njegov ovoj novoj podjeli pod okriljem mira i etičko-moralnih strujanja. Omladina je ona neracija u Egiptu, kojoj je najpotrebnije da se naučila sa svim lijevima osebinama, jer na njihovim lijevima plemenitost i moralnost. Omladina je pomoć i sredstvo da narod postigne ono za čim žudi. Omladina ne će moći da se baci pobjedonosno na bojište života, a da iznese teške terete, osim ako bude dobiti snagu i snagu na čudoredu. Da bude dobiti snagu i snagu na čudoredu, da se usigne nad sitnicama života i da bude ka pobjedi, da žrtvuje iz velikodušnosti za domovinu divlje najdragocjenije stvari: život i imanje. Kad god domovina bude pozvala cvjet svojih sinova da u svoju zgradu uzida nove etičke.

I prije amo govorili da je omladina dužna da crpe pouku iz najboljeg primjera koji je se u životu pokaze. Danas velim i mnogi sa mnom, da omladina dužna da budu najbolji primjer da se usigne na čudoredu, jer njima prijedla i sadržajnost i budućnost, pa će se na njih ugledati podjednako i mladi i stariji.

Cilj kako omladina ima da se bavi, treba da obuhvati kako društvenu stranu života, tako i čudoredu. Treba da bude prednja u njegovom životu. Sve što njega vodi na poslom, jer njima prijedla i sadržajnost i budućnost, pa će se na njih ugledati podjednako i mladi i stariji.

Mi hoćemo da čudoredu bude kod mladica bitni element u njegovom životu. Sve što njega vodi na poslom, jer njima prijedla i sadržajnost i budućnost, pa će se na njih ugledati podjednako i mladi i stariji.

Mi hoćemo da čudoredu bude kod mladica bitni element u njegovom životu. Sve što njega vodi na poslom, jer njima prijedla i sadržajnost i budućnost, pa će se na njih ugledati podjednako i mladi i stariji.

Kako li je prikladno da svaki Misirac bude kao vojnik granicar koji obilno čuva svoju domovinu. Kako li je prikladno, da Misirac zna da on nije moćan ako je njegov narod slab; da on ne može biti bogat ako je narod siromašan.

Hoćemo da Misirac bude snažan u sebi i po sebi, svojim ličnostima, ponosi se svojim narodnošću i da uvidi da se po njemu ljudski audit i njegovo narodu. Hoćemo da omladinac bude oprezan da ne bi postruo i da zna da čudoredu bolesti, kad uhvate mračnu misao, mislić koji su u svoje mlade dobi bili uzor i na ponos avome narodu, ali su poslije postupili pa niti su muslimani niti su ikome na korist.

Prevlranje u Egiptu

Stranacke suprotnosti. — Izgradnja Aleksandrijske luke

U Egiptu postoji još uvijek stranački blok, no već se opažaju razlike između pojedinih stranaka. Egiptinci su alofni da od Engleske isposluju što više prava za Egipt, te traže da London prihvati predlog sporazuma iz 1930, koji su bili izradili Naha-paša, predsjednik Vefda i drugovi. Englezi međutim nastoje odugovlačiti. On računaju, da za vrijeme rata za Engleske interese, jer Egipt nije se de go ostati na okupu već se razbija na stranački pogledi i interesi, kao što je od sada uvijek bilo. I već se opaža u egipatskoj štampi, da pojedine stranke, koje kandidiraju kao »nasljednike« sadašnjeg predsjednika, Vafda Naha-pašu ili kao »nasljednika« Naha-paš, ili Sidiq pašu, uvo konzervativne stranke. Ove stranke su »za koalicionu vladu, no ako Vafd ne će na to pristati, onda traže za sebe mandat za nove izbore. Organi liberalne i konzervativne stranke nastoje da sadašnjeg predsjednika vlade, jer da prepoma tren za Naha-pašu. Novi povod za napadae daje je odluka britanske vlade, da sudjeluje u troškovima sa egipatskom vladom kod produženja željezničke pruge Aleksandrija-Sidki. Fokle te kod proširenja i produženja Aleksandrijske luke, kao bi mogla primiti i najveće ratne jedinice i sigurno ih zaštititi od nepozada. Stani pa optužuje Nesim pašu, da je time šteti interesu Egipta, jer da će Englezi, kad jednom budu izvanredne, pridržati potpuno za svoju uporabu i željeznici i luku, kao što su učinili sa sinajskom željeznicom, koja je građena za vrijeme svjetskog rata te sa željeznicom za Sudan. Englezi su tako više iskoristili gradnju željeznice, da Sinaj prodane u gotovo britansku provinciju, sa kojom upravljaju britanski guvernori.

U ovim napadajima ne sudjeluje štampa Vefda, jer neće da se samjeri Nesim pašu. Tako su danas poznati i nerazboriti pogledi egipatskih nacionalnih interesa liberali i konzervativci, koji su godinama bili ustak Vafda i sa kojima je surađivala britanska vlada u Egiptu. Vladi su veoma neugodni ovi napadaji, jer je vlada egipatska lijevost osjetljiva u pitanju nacionalnog ugleda i interesa Egipta. Tvrdi se, da će egipatska vlad

PRIPRAVLJA SE SAVEZ MUSLI-MANSKIH DRŽAVA.

Prema vijestima Reutersovog dopisnog ureda iz Ankare saznanje se, da vanjski ministri Turske, Iraka, Irana i Afganistana namjeravaju osnovati blok zapadnoslojinskih država. Po svoji prilici će u nakorijanju budućnosti biti održani sastanci i razgovori. Momentano je, čini se, u Egiptu polojak takav, da će uspjeh biti na onoj strani, koja duže izdrži. Egiptinci moraju dakle očuvati opći narodni blok.

TURSKO-AGFANISTANSKI SAVEZ.

Poslije nedavne posjete afganistanskog ministra vanjskih poslova u Ankaru, izdano je službeno saopćenje u kome se između ostalog kaže: »Razgovori državnika završeni su konstatacijom, da obje države pristaju čvrsto u političku miru. Biti su saglasni u tome, da u izvršenju te politike i Turska i Afganistan održavaju najbolje odnose sa svima zemljama, osobito sa susjednim zemljama. U interesu tih država, njeni državnici radić će na daljnji učvršćujući međusobnih odnose.

UHVAĆEN ATENTATOR NA KEMAL PASU.

Njemački dopisni ured javlja: Vođa razbojnika, koji su pripremali atentat na predsjednika Turske republike Kemala Atatürka uhvaćen je u Alepu. S obzirom na slučajnost motiv njegovog zločina, koji je da se on izda, jer francuski ratni brod prodao je vođu bande u Mesini turskim vlastima.

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak.)

Posle su prethodni govornici završili svojih riječi digao se Ebu-Bekir radijallahu anhu, pa je u prvom redu rekao hvatlu Bogu i zablagodaru Mu, a onda ih je iz toga razgovora da sačuva svoju cjelinu, a sprečavaju ih da se dijele. Rekao im je: Ja vam preporučujem ovu dvojicu ljudi Ebu-Abdudžal-Dierraha ili Omara.

Na to je Omar rekao: Bože sačuvaj da se tako što desi čini ti si među nama, ali ja najviše želim da zauzmem taj položaj, a onda ih je prihvatio za drugog Božijeg Poslanika i u njim si se zauzeo od početka objave, a ranije. Osim toga ti si najbogatiji, najodličniji muhaddir i Njegov drug u selenuj, ti si ga zastupao u vršenju imanske dužnosti, toga najvećeg temelja vjere. Pa ti kao da se ne protiviš, da proturi i da mjesto tebe ova položaj zauzme. Pruži ruku da ti izrazim vjernost i da te priznam. Pretekao ih je Saad-el-Ensarija i zavjerio mu se. Na to je povikao Habbab-bin-Munzir o kome je bilo ranije govoreno: O Kaj-hu, što ti je vodio i prislilo da to činiš? Zavidio si zar svome stricčevu na vlasti!

Habbab je sa ovom mislio na Saad-bin-Ubadeta, koga su Ensarije bile izabrale za halifu, prije nego je Ebu-Bekir u njima stupio u raspravu.

Kaj-hu na to nije odgovorio: Ne, Bogami, nego mi se ne sviđa da u njima svadjaju oko onoga što je njihovo pravo.

Kaj-hu pripadnik plemena Evi vidjeli, što je uradio Kaj-hu, koji je bio jedan od vođa plemena Hazreti i šta su oni pitali izasli muhaddiri, a da je plemena Hazreti izasli za halifu postavili njihov starijasa Saad-bin-Ubadeta rekao između sebe, a među njima je tada bio i Usej-bin-Hudari: »Kad bi vi jednadstu bili postavili Saada za vođu, tad bi oni u njem imali prednost pred vama niti bi vam škod dali da dođete kakve vlasti. Dignite se i izrazite vjernost Ebu-Bekiru i prijanjate ga. Oni su se digli i izrazili mu vjernost. Habbab je rekao do svoje sabilje i usao je. Oni su okoliši na njega i usli mu sabilju. Na to je on počeo da ih svojim odjelom udara po licu da bi ih odvatio od izražavanja vjernosti i prijanja, pa im je rekao: Učinite ste to zboru ensarijski! Paxite, Bogami ja kao da sam vašim sinovima stoji na vratima njihovih sinova, tražite i pravo od njih, a oni nas neče ni da vodim napole.

Ebu-Bekir mu je odgovorio »Zar se Habbabu od nas bojšat, a ovaj mu odgovori: Ne bojim se ja od tebe, nego od onih koji su tebe došli. Ebu-Bekir mu na to odgovori:

»Ako je to tako, onda prepuštamo stvar tebi i tvojim drugovima. Mi vam se nećemo pokoriti.

Habbab je na to odgovorio: Polako, Ebu-Bekir, kad odem ja i ti, doći će

nam iz te ruke neko ko će nam svima naslijati šiniti.

Tada rekao Saad-bin-Ubadeta koga su bili Ensarije izabrali za halifu: Kad bi ja samo mogao da se dignem vi biste čuli moj glas svjedoče, a taj bi is-tjerao i tebe i tvoje drugove. Ja bih te pripolao narodu gdje bi ti bilo samo ono što bi rekao, a ne koji ti se ostao, slijedi, se bih te ostavio bez zaštite. Svijet je nahrlao da izrazi vjernost Ebu-Bekiru i u toj stisci umalo nisu Saada preglazali. Saad je povikao: Ubistvo me. Na to je rekao iz gomile povikao: Ubijte ga. Bog ga ubi. Saad je na to rekao: Ja ne mogu odavde, na šta su ga odnijeli u kuću, gdje je ostao nekoliko dana. Iza toga je Ebu-Bekir poznao po njega da dođe i da ga prizna za halifu, pošto su ga svi priznali pa i njegovi suptelimeni. On je na to odgovorio: Bogami to neću činiti, ja sam se na pravi način zauzeo od polonim mi je sve streljice i dok ne polonim mi je sve, a to dok vas sve samlama ne pomatim. Borio se s vama sa mojom porodi-com i sa mojim pristašama. Kad bi se ja ljudi i duhovi skupili ne bih vas priznao.

Kad je to bilo saopćeno Ebu-Bekiru, Omar mu rekao: Ne pusti ga dok te ne prima.

Na to im je rekao Kaj-hu-Sad: On to neće učiniti dok se ne ubijete, a ne možete ga ubiti, dok s njim ne ubijete i njegovo dijete, njegovu porodi-cu i njegove rođake. Ove opet neće pobiti, dok ne pobijete čitavo ple-me Hazreti, a plemena Hazreti ne može opet pobiti, što neće pobiti i plemena Evi. Zato nemojte sebi posao otka-žavati i ne činite smutnje. Vi ste uzali vlast, pustite ga na miru i to vam neće biti od štete.

Saad nije u njima klanjao, niti se s njima sastajao. A da je makar neko rekao nađao ko bi pristao da se s njim bori on bi pristao i borio se. Tako je Ebu-Bekir potražio svoje smrti Ebu-Bekira, a kad je vlast prešla na Omar-bin-Hatiba, on se tada iselio u Siriju i nije nijednog bio primio.

Saad u pravom dijelu svoja postupka nije imao pravo jer je stvar o po-četku bila upućena na »sposrednostu« zgovorajne gdje nije bilo sile ni na-govora. Uvijek su stranice klonile svoje dočak, ali jedna strana koja prizimala i pokorila se pred dokazima druge stranice. Sa kojim je pravom Saad svojatao sebi to pravo da sputa slobodu svoga naroda i da im zabra-njuje da on izrazu tu vjernost kad su bili voljni da se daju drugu stranu. Nadalje na kojem žarišatkom propaju je on osnivio svoje riječi: Bogami, kad bi se oko vas skupili i ljudi i duhovi ja vas ne bih priznao. Kakvi je ovo mogao reći kad Bog kaže: A ne-što svoje pođe uredu među sobom zgovorajna. Kako može jedna dvo-budni zgovoriti biti ispravan i va-ljan ako se među svijetom nađe ljudi koji su slični Saadu, koji traži: da se samo pokorava njihovom mišljenju

pa se ne zadovoljavaju ni stum, nego bi stupili u borbu sa onim, koji ne-će da miall kao ni i iskazivali otvo-reno neprijateljstvo.

(Nastavak se.)

Za naše žene

Hazreti Ajjša

Selenje i prvi bračni dan.

Posle se hazreti Ajjša vjenčala sa Božijim Poslanikom, ostala je tri go-dine u kući svoga oca. Od toga dvije godine i tri mjeseca u Mekki, a sedam ili osam mjeseci u Medini.

Muslimani su u dva navrata seleni. Prvo je selenje bilo u Alesinju. I hazreti Ebu-Bekir, koji je bio vrlo ugledna ličnost i naročito poštovan, ne mogudi ponositi nalijska mekanski pogana premlislaže da se i on iseli. Bijala od toga, ali se u Mekki, u grad koji je bio čisto udaljeno od Meke, Ebu-Bekir na putu se namjeri na starijasa plemena Kare, Ibad-Dageta, koji ga zapita kuda ide. Ebu-Bekir mu odgovori: Kurejševidi mi u mojem rodnom mjestu gdje sam i od-razu i u ovom negdje, zato sam po-košao doći u jedno mjesto, gdje ću se moći u blizini i miru pomoliti Al-lahu. Ibad-Dagne ne bih želio dopasti da se okrenji uljud Ebu-Bekira pa zato mu obeća, da će ga on useti pod svoju zaštitu. Ebu-Bekir doprati na-god do Mekke, ali reče Kurajševicima: Kurajševici, ako se ovaj Ebu-Bekir, koji je bio svoga grada protjerati čovjeka, koji je učinio toliko dobra si-rotinji i i koje je svako pomoćno, kad mu je pomoći zatrebalo. Kurajševi do-mu odgovore: »Ebu-Bekir može ov-dje boraviti, ako neće samo na glas Kurajševima, jer njegovi su dičari sa-za-gasnet i jer njegovi su mladići i na-ših djevojaka. Ebu-Bekir prihvati o-vač uvjet i kod kuće napravi dži-miju gdje je opet podo visokim glasom Kurajševima. Ebu-Bekir koji bijaše ka-ko osjećajac čovjeka i njega, uzdi-Kuran pitala je Njegov driti i njega »koniznu« krusenost bija-hu tako velike da bi i svjedoče a ne-ba privukla naročito njegova velika ljubav prema Kurajšima. Kurejšije su podo Ibad-Dageta, koji rekao da je novu svoj pogovoritajstvo nad njim. Ebu-Bekir mu odgovori: »Ne treba mi tvoja zaštita, meni je dovolj-na Božija zaštita. — Pretpostavlja se da je Ebu-Bekir tada bio iselsti i sa svojom porodi-com, dakle i sa hazreti Ajjšom.

Drugo selenje je bilo u Medini. Tada se više njih mogudi podnositi stavljavanja i izjavljavanja svoga. Bož-jem Poslaniku je bilo naredeno da se iseli. On je svaki dan isao Ebu-Beki-rovu kući i s njim se razgovarao. To-ga dana mimo odlazila je Ebu-Beki-rovu pokriven jednim ogrtačem. Kod Ebu-Bekira su se nalazile njego-ve kćeri Emina i Ajjša. Upravo je bi-lo pođne. Božiji Poslanik je rekao Ebu-Bekiru da ima s njim nešto posajno

razgovarati, pa da bi bilo negdje na o-samljanom mjestu. Ebu-Bekir mu od-govori: »Izvolite, ovdje nema nikoga stranog. Božji Poslanik mi je govo-rio o hidretu. Hazreti Ajjša i Emina su počele spremati sve što je bilo za put, potrebu. Dva su se druga upu-tila prema Medini. Objavio su mi bi-rijesili zbog naslija pogana svoju dje-cu i u porodicu ostavili i četrnaeste go-dine poslanstva dvanaesti dan mje-seca rebul-evrela stigli su u Medinu.

Posle je Božiji Poslanik stigao u Medinu, poslaše dvojicu svojih ljudi Zej-bin-Harisa i Ebu-Rafa, a Ebu-Bekir također, jednog čovjeka, da im dovedu porodicu. Ebu-Bekirov sin Ab-dullah uzme svoju majku i dvije se-stre i s njima se zaputi u Medinu. Ta-ko putujući ljudi, na kojoj je jahala hazreti Ajjša rastavi se od karavana i počne svojom imati bijezati da je iz-gledalo do karavana. Ajjša sa sobom zabra-za Njegovu se majku zabrahe i po-bolja se da joj šta ne bude te poine plakati. Ali Ajjšina se deva brzo umi-ri i pridruži se karavanu.

Kad je ova karavana stigla u Me-dinu Božji Poslanik bijaše zabavljen podizanjem soba oko svoje džamije. Božiji Poslanik je bio sa sobom bi-ni-šama, te Njegovu kćer Fatima i Umni-Kulsam nastanule su se u tim sobama.

Hazreti Ajjša je u Medini sa svo-jom porodicom sedam ili osam mje-seci boravila u mahali Harisa iz plemena Hadezi. Bijaše u većina Mu-haddira oboljela, je nista mogli da podnesu klimu i vodu u Medini. Među oboljelim je i Ebu-Bekir, te ga je hazreti Ajjša negovala.

Hazreti Ajjša je otišla Božjem Po-slaniku i javljila ga o bolesti svoga oca. Božiji Poslanik mu je učinio do-voljno da bi ostao u Medini i se i o-razbolila. Ebu-Bekir je radi njene bo-lesti bio jako dritni. Njena je bolest bila teška tako da sa joj i koe potpu-no otpale. Posle je ozdravila Ebu-Beki-rov otišla Božjem Poslaniku da ga upita zašto se vodi svome domu ha-zreti Ajjša mu odgovori: »Ja sam u od-govoru da ne mogu učiniti da joj dadne meher. Hazreti Ebu-Bekir mu na to predloži da mu on pozajmi, što Alej-hissalam i prihvatit će joj tako pošalje meher, koji se mora dati, posle je to ženino pravo.

Posle je Božiji Poslanik posao ha-zreti Ajjši i medu ensarijske žene su otišle kod Ebu-Bekirevoj da dovedu novjstvu. Umni Rovel je spremila svoju kćerku i dovela je ensarijskim ženama. Iza toga je i Božji Poslanik došao.

Iza vjerna kod hazreti Ajjšina je bila u mjesecu ševvalu u prvaj hidret-ski godini.

Is ovih objašnjenja vidimo da je Božiji Azzizino i vjenčanje i svadba bilo vrlo jednostavno provedeno. Ova jednostavnost se prilici muslimanima.

(Nastavak se.)

LISTAK

Mustafa A. Bašić:

»Sve je kriva prokleta rakija!«

Niska mala mravna kćica. Nekoli-ko stotina prijavi. Pod je blatnjav, ruke su čvrste, stopala su puni stakla. Odprila čista bijela, usnata su go-šti ove niske mravne kćice. Nekoli-ko snažnih mladića blokirali su gazu, vlasnika. Svaki je grčevito u ruci držao čokali. U čoklu je violina vrisla. U gustom dimu su se jedva raz-poznavali kao sifit crni ljudi. Čijela sala je ježala.

Čuo se smijeh naluda, vrisak. Pri-glaseno neredje. Psovka grđa za gr-dom je silijela.

— Sviraj im, mene para! —

— Daj pokrite ljude Ovamo dvor-ati! Mesetuk broz... Ne brbljaj! Ko brblja! Lovopel! Lovopel! To je okotilo! Mir! tamo! Je li plačeno? Još ti čokali. Nije latina! Marš napole! —

Naradje su riječi ove kuće.

Svakl časa bila je nesnosnija. Jaka poenice su lupale o stolove. Treptala je čaša o pod. Za njom je poletio lat-pun vasa. Zrak je bio zakužen i asparan. Staklo je frčalo ispod kun-dura.

Jedan se stol prevrnuo a stolica je opalila u lampu.

— Bajkunt! ...

— No je vitlala rakija. Desetine peo-nice izručile su na nearetnike. Na ulazu na vratima zakrili ljudi pijani.

— Pusti, zdošen sam! — previja-jući se u mukama i držeći se rukom za trbuh vikao je otac od šestoro ne, je dijete.

Krv je sulijsala. Petrolje i alkohol i krv pomiješana po prijavom pod-je čitala. Cigani a violinama se šču-ćurili u čoklu.

— Joj mene! — čuo se piskav glas ženake poenice.

— Polica! — odjeknulo je u po-mirku pred ovom kućom.

Kratak bezokljev, gazda drasio je snažno jednoj čovjeka četrdeseti godina. Jedan jak udarcu i tajac.

Krug neč je odilježala pjesma po-put demarje.

Ovo ave, zove se mehana, birtija. U mahalama su se otvarali prozori. Od velike drake uspanava mahala bila je budna. Od čokla do čokla te-kuć je bila rakija. Rakija se dizao, umazan od blata. Svičven u klupko zastao je pred jednim vratima i pao na pragu, okovljali ga. Krv iz osme curila je i oboljela kalidruv av-ljiskih vrata.

— Mejro! Mejro! — pusući naj-pogrdnije riječi, dretio se sarhoš Ale. Na vratima se pokazala jedna ženska prirednja. Njegovu ruku svjetlo svoga muža i vukla ga aviljom, plačući.

U šardaku se alabo svijetlo pokalo. Zrakom je zavilošah sa ve-ćerom i tresnuo u tudioj avilji.

Mahala je tvrdo usnalo. Usnuo je i Ale u lokvu bljuvotine, koja je zau-dala.

Troje neakne djece je teško disalo. Nad njima i nad pijanim ocem bi-la je avsa uplakana žena. U njenim očnim dupljama gubile su se suze zjenice, koje su bile uprte na pijana muža. I nehotice lagano mu prešla rukom preko čela, ali se mu bilo vrela kao šat. On se blahnio iz na sa.

— Baci noži! Nijesam ja ubojica! — Brzo sinuo, pa opet se podvukao pod guber.

Djeca su blanula. Nastao je trostru-ki plač. Samo što su se smirila, po-čela je strahovita lupa na vratima:

— Ko je kod kuće? pitao je strogo policajac.

— Što će ti, moj gospodine? upla-tala je plašljivo Mejra.

— On je zbo čovjeka. Odmah u za-tvor!

Dvojica snažnih ljudi podigao Ali.

Spuštile ga u lance i ispod ruke s njim zamaknuše niz sokak.

Strasno mu dolazmo se kroz ma-hali. Mahala se premulu. Kad je raz-danilo varošica je preplatala.

— Ale Mejrin zbo Hasana tri puta u truh... Gdje? U mehani kod Sime. Allah selam. Stari kimali glavno govoreći: zho.

— Čekaj, zla nasnako... —

— Čaršija se jatlja jedvaže za Alom gdje ga vezana vode sudu.

Hasan je isti dan umro.

— Šta je bilo Ajjša? pitao ga je suđac.

— Ne znam. Sve je kriva prokleta rakija... Ja sam Hasana volio ko brata, ali rakija, pa eto ti... zavrijlo je Ajjša.

— Tri godine zatvora! glasila je premoć.

— Sindi je odjeknuo, a teška vatra tamnije škrinula. Ključ u bravu otlo-cu na teku uzah se izgubi u memli i mračnoj hapani.

— Ale je jesao priglasno, a kod kuće je jank paru srca cijelog mahalskog korniška.

* *

— Daj litar ljute! — ista rabota se nastavila u Sincu u zehneli, da se zavrij u kuznoliti, u ludoliti ili u bolnici, u zemlji, na tveit čovječanstva...

